

Hvor blev de administrative stordriftsfordele af i kølvandet på kommunalreformen

Kurt Houlberg, AKF
kho@akf.dk

Disposition

- Udgifternes herlige tvetydighed
- Stordriftsforventningerne
- Hvordan er det gået med realisering af administrative stordriftsfordele?
- Hvor er udfordringerne?

"Slut med tillægsbevillinger"

- "En af de vigtigste opgaver i det kommende år bliver at bryde tendensen fra [de to foregående år], hvor regnskabet overskred budgettet. Det bør i alle kommuner være en målsætning at overholde budgettet i xxxx"
- "Dette kræver først og fremmest, at der i kommunerne er en budgetdisciplin med hensyn til tillægsbevillinger. Disse bør ikke bevilges, med mindre der kan peges på kompenserende besparelser andre steder i budgettet"

(Cheføkonom Jan Olsen, Økonomisk perspektiv i "Danske Kommuner")

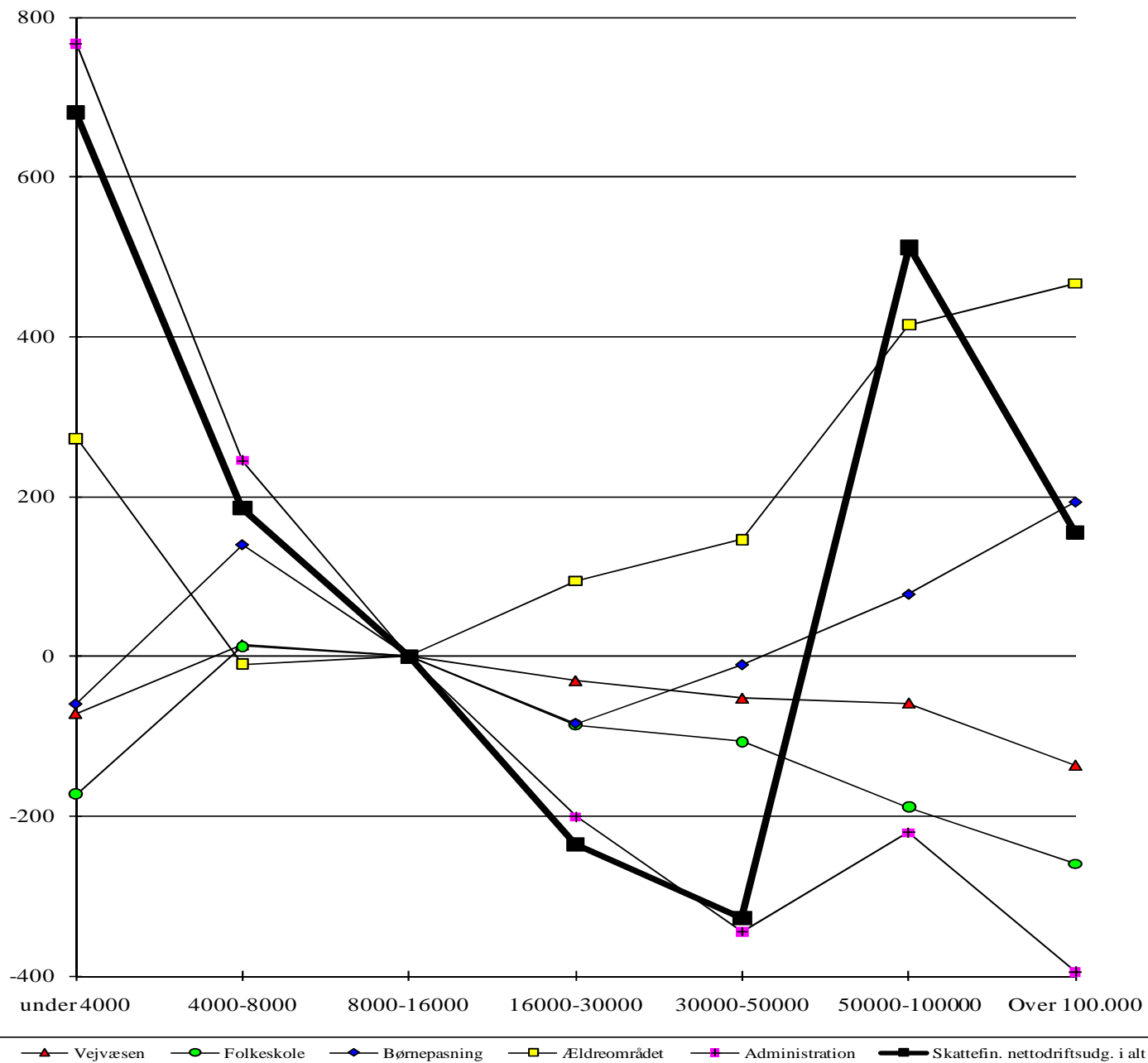
Er høje udgifter udtryk for høj service eller lav effektivitet?

Forskelle i udgiftsniveauer kan skyldes:

- Udgiftsbehov
- Produktivitet
- Politisk besluttet serviceniveau
- Organiserings- og konteringsforskelle

- Og siger ikke noget om effektivitet, resultatopnåelse, målopfyldelsesgrad, kvalitet...

Figur 3. Regressionskoefficienter for kommunestørrelser på 5 udgiftsområder 1996 (alle udgifter opgjort pr. indbygger)

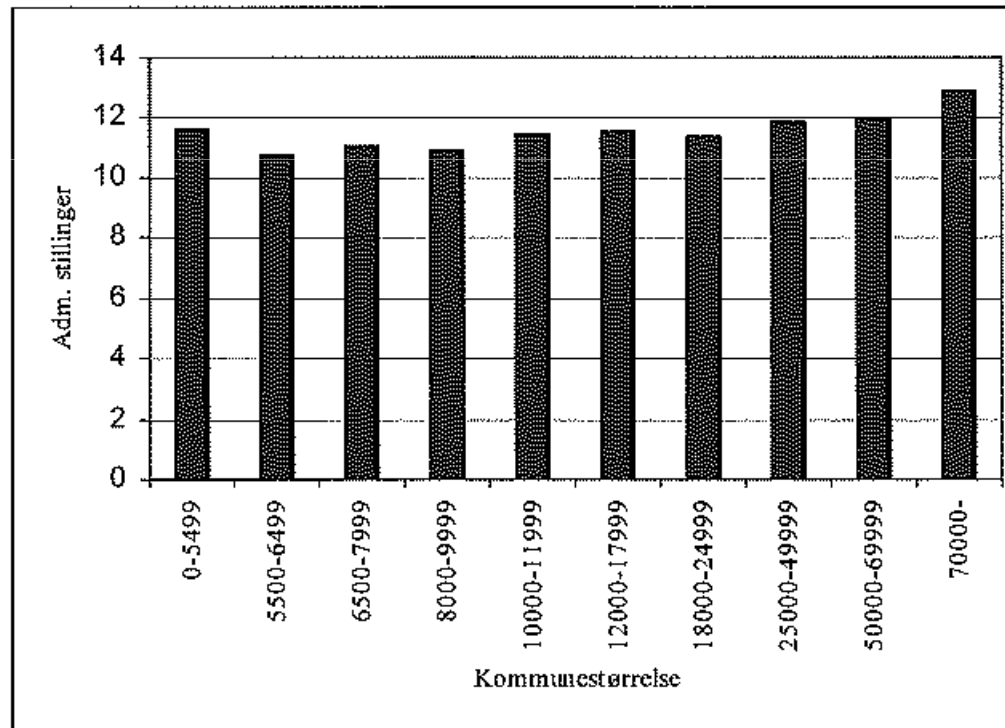

Udgiftsmodel,
med kontrol for
udgiftsbehov

Houlberg, Kurt
(2000):
Kommunale
stordriftsfordele
– hvor finder vi
dem og hvor
store er de?,
AKF,
København

1. Bymæssighed som drivkraft

2. Decentraliseret administration

Jens Blom-Hansen & Brian Larsen (2005), Jo større, jo dyrere. En ny belysning af skalaeffekter i den kommunale administration, *Nordisk administrativt tidsskrift*, 1/2005, 5-26

- **Houlberg 2000:**
 - ca. $\frac{3}{4}$ mia. (= 0,7 % af de samlede skattefinansierede nettodriftsudgifter)
- **IM 2000:**
 - $\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ mia.
 - ca. 2% for de pågældende kommuner
- **Det økonomiske råd, maj 2002**
 - 1 - $1\frac{1}{2}$ mia.
 - 2 - 4% for de pågældende kommuner
 - 1 pct. point i skat (= 4,8 % besparelse ved gns. udskrivningsprocent)
- **Børsen, 6. februar 2003 (med arbejdsgiverorganisationen HTS som kilde)**
 - Mindst $1\frac{1}{2}$ mia.
- **Strukturkommissionen januar 2004**
 - 1,5% med betydelig usikkerhed
 - 10% for de berørte kommuner på administrationsområdet

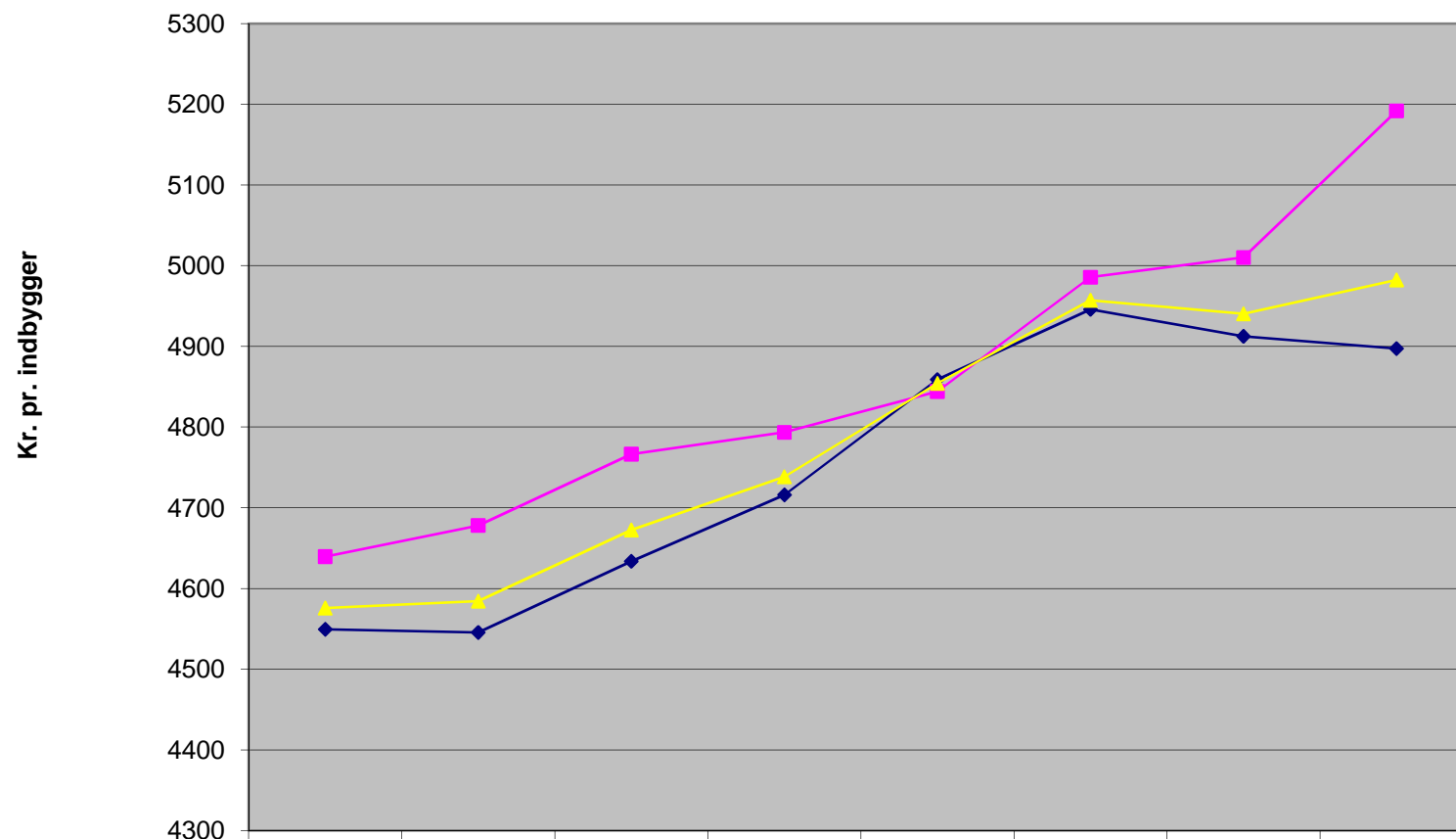
KREVI 2007, Forventede effektiviserings- gevinster på administrationsområdet

Kommunernes forventede procentvise effektiviseringsgevinster i forhold til budget 2006	Sammenlagte kommuner	Ikke-sammenlagte kommuner
2007	4,4	1,7
2008	5,4	2,0
2009	6,7	2,3
2010	7,9	3,1
Gns. 2007-2010	6,1	2,2

KL: "De effektive kommuner", januar 2010

- "Overordnet tegner der sig et billede af, at kommunerne lige siden opgave- og strukturreformen har arbejdet målrettet med at hjemtage effektiviseringsgevinster, samt [] sætter ekstra turbo på processen i 2010".
- "Indberetningerne vedrørende 2010 vidner om en ny bølge af effektiviseringsgevinster, hvor fokus er på ændret organisering, bedre indkøbsadfærd, nedbringelse af sygefravær samt afbureaukratisering".

Administrationsudgifter pr. indbygger 2002-2009 (2009 priser). Vægtede gennemsnit

◆ Sammenlagte kommuner. N = 66	4549	4545	4634	4716	4859	4946	4912	4897
■ Fortsættende kommuner. N = 29	4639	4678	4766	4793	4844	4986	5010	5192
▲ Alle kommuner. N = 95	4576	4584	4672	4738	4854	4957	4941	4982

Hvad er der kommet mere af?

- Ikke mere service – ifølge borgersurveys
- Vejtid (spredt bosætning og rådhusstruktur)
- Oprustning med nye administrative kompetencer (faglig bæredygtighed! – og øget fagligt oprustningskapløb?)
- Efteruddannelse og kompetenceudvikling
- Større fokus på resultater, strategier, politikformuleringer, visioner og målsætninger
- Mere dokumentation, indberetning og evaluering
- Øgede transaktions-, koordinerings- og videndelingsomkostninger

Øgede - og selvformerende - vidensomkostninger?

Hvor mange af Jer har lavet en analyse eller en evaluering, der *ikke* har konkluderet, at der er behov for:

- En tidligere, mere målrettet, koordineret og fleksibel indsats
- Mere metodeudvikling og viden om hvilke virkemidler, der virker bedst og hvordan
- Kompetenceudvikling
- Mere vidensdeling og koordinering
- Mere præcis og målrettet kommunikation (om behov, indsatser og resultater)

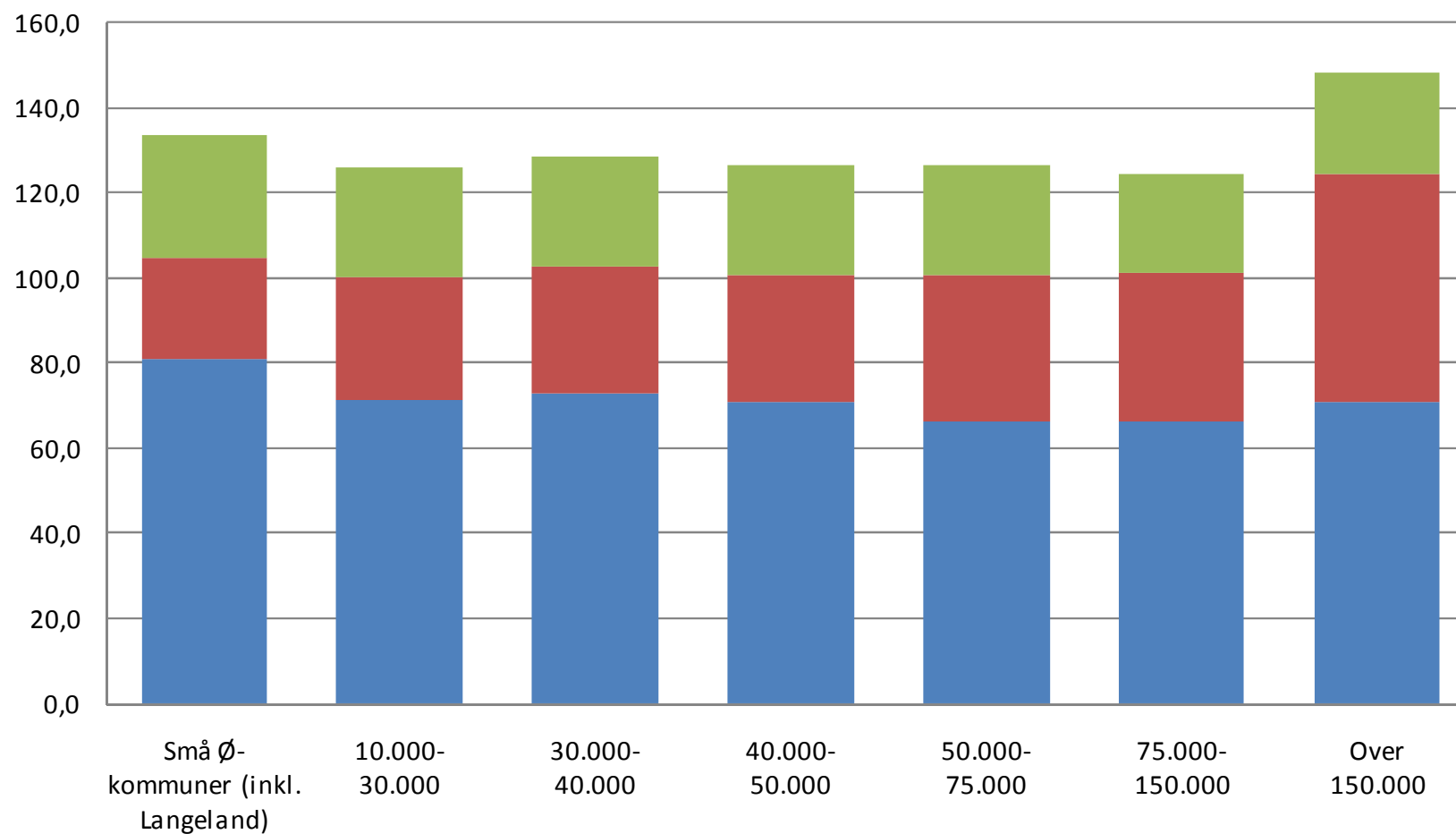
Regressionsanalyse af udgifter til administration pr. indbygger i regnskab 2007-2009 (OLS-regression)

	2007	2008	2009
Konstant	9420 ^{***}	10970 ^{***}	9457 ^{***}
Rejsetid	195 ^{***}	270 ^{***}	242 ^{***}
Andel boliger i boligkriteriet	29,6 ^{**}	29,5 ^{**}	30,3 ^{**}
Andel børn af enlige forsørgere	69,9 ^{**}	80,2 ^{***}	69,6 ^{**}
Indbyggertal (ln)	-297 ^{**}	-350 ^{**}	-326 ^{**}
Lille Ø-kommune	1017 ^{***}	1246 ^{***}	1452 ^{***}
Ressourcepres	-34 [*]	-47 ^{***}	-30 [*]
Sammenlagt kommune	158	122	-196
N	98	98	98
R ² (adj.)	44,8	58,1	59,1

Signifikansniveau: * = 0,10 ** = 0,05 *** = 0,01

Administrativt personaleforbrug 2008 pr. 10.000 indb. (F-sig. samlet = 0,40)

■ Administrative stillinger HK6 (0,11) ■ Administrative stillinger HK0-5 (0,00) ■ Decentrale ledere HK0-5 (0,43)

Nærmere en indhøstning af administrative stordriftspotentialer?

- Økonomisk pres!
- Undlade at tro der er læring i sammenligning med et landsgennemsnit
- Arbejde strategisk, målrettet og langsigtet
 - med struktur, kultur og processer
- Mere nuanceret begrebsapparat
 - Fx stabsadm., driftsadm. og produktionsadministration
- Opgøre effektiviseringerne (og fordelingen af provenuet)
- Ledelsesudfordring: Interpersonelt, kommunikativt, beslutnings- og implementeringsmæssigt

Fokusområder

- Rådhusstruktur (og skole-/institutionsstruktur)
- Administrativ og ledelsesmæssig struktur
- Indkøbspolitik
- Digitalisering, borgerselvbetjening mv.
- Arbejdsgange , møde- og emailkultur
- Større bevidsthed om dokumentations-, koordinations- og vidensomkostninger
- Afbureaukratisering
- Nedbringe sygefraværet